

запросов, развитие навыков работы со справочно-правовыми информационными системами и порталами, умение работать с возможностями и инструментами сети Интернет, а также вычленять нужную информацию и проводить ее анализ для грамотного предоставления результата в соответствии с предъявляемыми к специалистам-юристам требованиями.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Маслов, И.В. Методические основы формирования информационной компетентности будущего юриста / И.В. Маслов // Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса. – 2010. - №3. – С. 173-176.

Ребуха Л.З.

*к. психол. н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи
Тернопільського національного
економічного університету*

Мачуляк М.

*студент КІ-21 ФКІТ та ПСЗ-21 ЮФ
Тернопільського національного
економічного університету*

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗНАТЬ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Формування соціокультурних знань у студентів вищих навчальних закладів можливе при створенні в навчальній аудиторії відповідно-сприятливих освітніх умов. На думку науковця Р. Гришкової, такими умовами є:

- впровадження культурологічного підходу до вивчення академічних дисциплін;
- створення викладачем комфортного для студента освітнього середовища;
- постійне введення в навчальний процес інноваційного навчання;
- неперервна освіта викладачів та студентів як важлива складова підвищення їх компетентності [2, с. 136].

Теоретичну основу культурологічного підходу навчання становить теорія розвитку людини, яку дослідив Л. Виготський [1, с. 67]. Вчений вказував на те, що в розвитку людини будь-яка психічна функція постає двічі: як діяльність колективна, тобто соціальна і як діяльність індивідуальна, що проявляється у внутрішньому способі мислення. Завдяки навчальній діяльності, в процесі засвоєння (інтеріоризації) нового учбового матеріалу відбувається розвиток особистості.

У свій час відомий мислитель Гегель зазначав, що освіта та самоосвіта уможливлена лише тоді, коли є певні взірці, створені культурою [1, с. 24]. Саме освіта здатна ввести індивіда у світ культури впродовж різних періодів її буття. Тоді як культура включена в навчальний процес у вигляді словесних, знакових,

символічних форм, які здатні відобразити ціннісно-естетичну вартість речей та явищ. Відтак завдання викладача на занятті полягає у тому, щоб уміти віднайти шляхи розширення культурологічних знань студента та залучити його до використання соціокультурних цінностей і надбань людства.

Другою ваговою умовою при формуванні соціокультурних знань у студентів вищих навчальних закладів є створення належного освітнього соціокультурного середовища, яке б сприяло усвідомленню цілісності навколишнього оточення та місця особистості в ньому. Таке середовище здатне призвичаїти студента до важливості постійного набуття знаннями, особливо професійними, впродовж усього життя. Тому задачі, які ставить викладач перед собою в університетській аудиторії – заохотити, а відтак спонукати молоду людину до внутрішньої необхідності розширювати та поглиблювати свої знання самотужки, при цьому компетентно формувати власну думку на засадах узагальнених аудиторних та отриманих самостійно під час пошукової діяльності знань [3]. В соціокультурному освітньому середовищі студенту легше розкрити свої особистісно-індивідуальні можливості та суб'єктивний досвід. Організація освітнього середовища передбачає вплив викладача на особистість студента і навпаки, однак не допускається при цьому маніпулювання свідомістю.

Нині постає питання про постійне введення в навчальний процес інноваційного навчання. За такого навчання, що зумовлене глобальними світовими переминами, передбачені сутнісні зміни не лише у діяльності індивіда, але і в стилі його мислення. Основна функція інноваційного навчання – це не стільки підготовка до життя, скільки безпосереднє включення індивіда в самостійний життєвий процес. А це можливо лише за умов оволодіння прийомами саморозвитку та самоосвіти. Таким чином, основна мета інноваційного навчання – навчити студента успішно навчатися у будь-якій ситуації і за будь-яких умов. В моделі такого навчання закладені полідіалогічна діяльність студента і викладача, міжособистісна взаємодія та інтенсивне занурення у навчальний предмет з подальшим продуктивним його вивільненням [4, с. 9-11]. Інноваційне навчання стає тоді ефективним, коли усі навчальні задачі розв'язуються у процесі групової взаємодії. Тоді позитивні особистісні зміни в студента відбуваються завдяки груповому впливу в межах сформованої соціальної групи. Ці зміни проявляються в активно-діяльній життєвій позиції майбутнього фахівця у навчальній аудиторії.

Іншою вихідною умовою при формуванні соціокультурних знань слугую неперервна освіта викладача і студента. Вона пов'язана з проблемою розвитку та збагаченням особистісного культурного досвіду. Однак перерва в освіті може бути передумовою подальшого регресу соціокультурного розвитку особистості. Тому проблема неперервної освіти актуальна як для викладача, так і студентів університету. Педагог вищої школи повинен бути компетентним й завжди самовдосконалюватися, щоб в процесі навчання сформувати у випускника особистісну професійну спрямованість відповідно до морально-етичних норм й загальнолюдських цінностей [3, с. 454-458]. Слід зазначити, що саме успішне професійне навчання студента тісно пов'язане з неперервністю освіти, бо викладач в аудиторії є лише носієм інформації, яка дається студенту для подальшого самостійного опрацювання. Тому випускник вищої школи повинен намагатися

постійно займатися самоосвітою та набуттям власної компетентності. Досвід такого навчання, набутий в університеті, стане для майбутнього фахівця запорукою подальшого неперервного навчання впродовж життя.

Отже, освітнє середовище вищого навчального закладу формує соціокультурні знання студента, допомагає розвантажити і зняти емоційну напруженість під час заняття, облегшує сприймання теоретичного матеріалу та дає можливість отримати бали успішності відповідно до їх бажань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М. : Педагогика-Пресс, 1996. – 536 с.
2. Гришкова Р. О. Умови формування соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей у процесі вивчення англійської мови / Р.О. Гришкова // Наукові праці Миколаївського державного гуманітарного університету ім. Петра Могили. – Миколаїв : МДГУ ім. Петра Могили, 2004. – № 23. – С. 135–143.
3. Ребуха Л. З. Викладач вищого навчального закладу: професійні особливості ділової жінки / Л. З. Ребуха // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. – 2009. – Додаток 4, том III (15). – С. 454–459.
4. Фурман А. В. Вступ до теорії освітньої діяльності [курс лекцій] / А.В. Фурман. – Тернопіль : ІЕСО. – 2005. – 86 с.

*Решетило (Скоробогач) Т.Б.
студентка II курсу магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: д. психол. н., професор
кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ
Фурман О.Є.*

ПАРАМЕТРИ ВНУТРІШНЬОЇ КУЛЬТУРИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ТА ЇХ СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ

Сучасний інформаційний часопростір планети заповнений культурами різних етносів. Науковцями культура тлумачиться як сукупність норм, цінностей, поглядів тощо, котрі є спільними для певної групи людей, сутнісно вона зводиться до майстерного володіння людиною системою символів і знаків, сприяє збереженню цілісності будь-якої спільноти та активізує її процес [4].

Культура “пронизує всі без винятку стани суспільного життя, і немає жодного соціального феномена, який був би ізольований від впливу культури, не ніс би на собі відбиток такого діяння” [2, с. 63]. Загалом “культура як суспільна форма вітальної активності виробила етнічні та міжетнічні механізми забезпечення